

2019 / 2020

CENTRES D'ENSENYAMENT
Infantil | Primària | Secundària

GUIA D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Servei d'Educació Ambiental

ÍNDEX

MANCOMUNITAT PENEDÈS – GARRAF	2	D'embolicar jo passo!	18
SERVEI D'EDUCACIÓ AMBIENTAL	3	El compostador: una caixa de sorpreses!	19
CESSIÓ D'ACTIVITATS I RECURSOS	4	Aigua bruta, aigua neta NOVETAT	20
No m'emboliquis més!	5	La terra es fon	21
Juguem amb els colors	6	El meu pelut i jo!	22
Fem paper!	7	Apocalipsi energètica	23
ACTIVITATS PRESENCIALS	8	Energia sota control	24
Una mar de brossa	9	Xerrades a la carta	25
L'hort de la Martina	10	VISITES A LES NOSTRES INSTAL·LACIONS	26
En Vermi, el cuc compostaire	11	Visita al CAAD	27
Empesca't la deixalla!	12	Visita a la deixalleria	28
Benvinguts, insectes! NOVETAT	13	SERVEIS ADREÇATS ALS CENTRES, AMPA...	30
Què passa si enterrem les deixalles?	14	VOLS CONTACTAR AMB NOSALTRES?	31
Quina calor!	15		
Aprenem a l'hort	16		
Entra al cicle... Un cicle viu!	17		

MANCOMUNITAT PENEDÈS - GARRAF

La Mancomunitat Penedès – Garraf és una administració local formada per l'associació voluntària dels 34 ajuntaments de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf, que va néixer amb la finalitat de donar prestació de serveis en comú. Unifiquem serveis essencials, competència dels ajuntaments, amb l'objectiu de fer possible els compromisos adquirits amb la ciutadania per tal de millorar la seva presència i qualitat de servei.

Des de la Mancomunitat Penedès – Garraf oferim:

- Servei de prevenció, recollida i atenció d'animals domèstics abandonats.
- Servei de recollida i tractament de residus sòlids urbans.
- Servei d'Educació Ambiental.
- Servei de laboratori analític d'aigua de consum i residual.
- Servei d'inspecció d'establiments per la seguretat alimentària municipal.
- Sanejament d'aigües residuals.
- Servei d'Iniciatives Econòmiques.
- Servei de portada d'aigües del riu Llobregat.
- Servei de prevenció de drogodependències.

SERVEI D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

L'educació ambiental és un procés d'aprenentatge continu adreçat a tota la població amb la finalitat de motivar-la i sensibilitzar-la per aconseguir una conducta favorable cap el medi ambient. Els grans reptes ambientals als que s'enfronta la nostra societat necessiten la implicació de tots en la seva solució. Cal un canvi d'actituds i de valors que només podrà esdevenir en el sí d'una societat formada i conscienciada.

Així doncs, l'objectiu de l'educació ambiental és aconseguir una població ambientalment informada i preparada per desenvolupar actituds i habilitats pràctiques que millorin la qualitat de vida.

Aquesta guia recull totes les activitats que actualment oferim als centres educatius dels diferents municipis de la Mancomunitat Penedès – Garraf.

Per més informació o aclariment us podeu adreçar al nostre telèfon **93.810.06.98 Opció 7 (de 8 a 14 hores)** o al correu electrònic: **educacioambiental@mancomunitat.cat**

CESSIÓ ACTIVITATS I RECURSOS

NO M'EMBOLIQVIS MÉS!

EDUCACIÓ
INFANTIL

Taller de prevenció de residus on l'alumnat s'adona de la qualitat d'embolcalls innecessaris que es generen. A través d'un conte trobem la solució per evitar aquests residus, incentivant l'ús de diferents envasos reutilitzables, com ara la bossa de roba, la carmanyola, etc...

Per descarregar el material complementari de l'activitat entreu al nostre web: www.sea.mancomunitat.cat a l'apartat d'**ACTIVITATS NO PRESENCIALS**.

JUGUEM AMB ELS COLORS

EDUCACIÓ
INFANTIL

A través d'un conte els nens i nenes coneixeran en Jofre, el pastor, la Quimeta (que és una iaia molt sàvia) i la Laia, una nena que viu a la ciutat.

Tots junts aprendran a separar les deixalles, evitant la construcció d'un abocador i salvant la muntanya del seu poble. A través d'unes peces que simbolitzen diferents residus, l'alumnat anirà decidint a quin contenidor l'ha de dipositar.

Per descarregar el material complementari de l'activitat entreu al nostre web: www.sea.mancomunitat.cat a l'apartat d'**ACTIVITATS NO PRESENCIALS**.

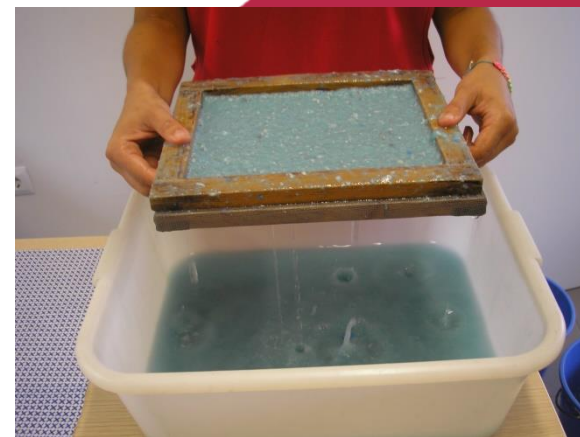
FEM PAPER!

PRIMÀRIA

SECUNDÀRIA

El paper és un dels residus que generem en més quantitat a les nostres llars i que manipulem més sovint. A través d'aquest taller aprendrem el procés d'elaboració del paper fent paper nou a partir de paper usat, convertint un residu en un recurs molt valuós.

El taller també ens serveix per conèixer els costos ambientals de la fabricació a escala industrial d'aquest material, els avantatges ambientals del paper reciclat, el seu foment i també l'estalvi en la seva utilització, estimulants alhora la creativitat, ja que utilitzen elements naturals per a la seva decoració del paper elaborat.

Per descarregar el material complementari de l'activitat entreu al nostre web: www.sea.mancomunitat.cat a l'apartat d'**ACTIVITATS NO PRESENCIALS**.

ACTIVITATS PRESENCIALS

UNA MAR DE BROSSA!

EDUCACIÓ
INFANTIL

Aquesta activitat permet conèixer la importància de l'aigua per a tots els éssers vius, adonar-se dels efectes que pot provocar la contaminació sobre l'aigua i identificar accions correctes i incorrectes envers l'ús de l'aigua. Mitjançant un conte s'explica als nens i nenes la problemàtica dels residus i la contaminació de l'aigua.

L'activitat es realitza a l'aula.

 60 minuts

L'HORT DE LA MARTINA

EDUCACIÓ
INFANTIL

A partir del conte “L’hort de la Martina” introduïm als més petits i petites del centre l’horticultura ecològica. Podran fer el seu propi jardí comestible amb verdures i hortalisses de temporada.

La Martina ha vist tots els colors de l’hort del seu veí i està decidida a arreglar el petit terreny que té ple de males herbes... però el resultat no és tant bo com esperava.

L’activitat es realitza a l’aula.

 60 minuts

El material d’horta (eines, estris, etc.) i les seves plantes van a càrrec del centre

EN VERMI, EL CUC COMPOSTAIRE

ED. INFANTIL

CICLE INICIAL

En Vermi és un personatge simpàtic i protagonista de la història que explica a l'alumnat com es reciclen els residus al bosc i com podem recuperar la nostra brossa orgànica.

Mostra la importància de la separació de la brossa orgànica i el producte del seu reciclatge: el compost.

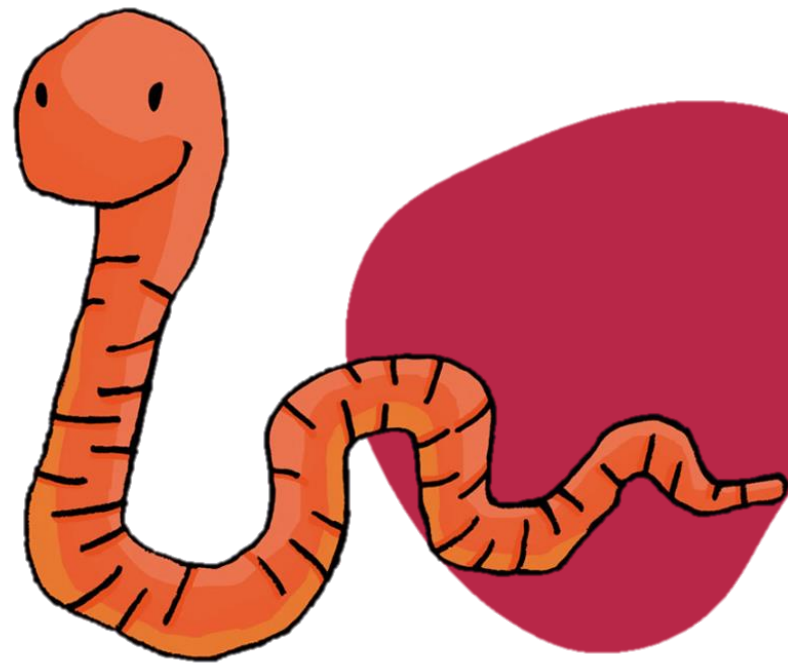
És una projecció audiovisual amb suport de Power Point.

L'activitat es realitza a l'aula.

45 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre

EMPESCA'T LA DEIXALLA!

CICLE INICIAL

En Cargolat, un drac d'aigua, està fart de les deixalles que llença la gent a les platges i el mar. Per això decideix posar fil a l'agulla i fer saber a la ciutadania la importància de que els residus vagin a parar als seus contenidors.

El podran ajudar?

Els nens i nenes podran escoltar un conte i fer una manualitat per representar-lo.

L'activitat es realitza a l'aula.

 90 minuts

El centre ha d'aportar 14 caps de cereals, una capsa de sabates, pals de broqueta, clips, un rotlle de cinta magnètica i un cabdell de llana.

BENVINGUTS, INSECTES!

CICLE INICIAL

Activitat pensada perquè els alumnes s'introdueixin en el món dels insectes i coneguin el paper clau que tenen en tots els ecosistemes del planeta.

Els nens i nenes entendran la importància de crear espais i refugis al pati de l'escola per tal que s'hi sentin a gust i ens ajudin a pol·linitzar el nostre hort o protegir-nos dels insectes perjudicials per les nostres plantes.

El taller va acompanyat d'una sortida al pati i espais verds de l'escola per identificar-ne els animalons que hi habiten.

L'activitat es realitza a l'aula i al pati.

90 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre

El centre ha d'aportar lupes i pots lupa

QUÈ PASSA SI ENTERREM LES DEIXALLES?

CICLE INICIAL

Taller on, tal i com diu el seu nom, s'enterren diferents tipus de residus (orgànics i inorgànics).

Passat quinze dies, s'observen els canvis que han patit els residus i es valoren.

Amb aquesta activitat els participants comprenen què passa amb la brossa que no es diposita als contenidors de recollida selectiva i no es tracta correctament.

L'activitat es realitza a l'aula.

 45 minuts (cada sessió)

Dues sessions

El centre ha d'aportar, sis ampolles de plàstic grans i terra vegetal.

QUINA CALOR!

CICLE MITJÀ

“En Flok és un simpàtic ós polar que viu a l'Àrtic. Des de fa un temps està molt amoïnada perquè veu com el gel s'està fonent sota les seves potes...”

D'una manera didàctica i entenedora, aquest personatge explicarà a l'alumnat per què la Terra s'està escalfant i què és això del canvi climàtic: quines són les causes i les seves conseqüències, com la societat moderna, amb l'ús dels combustibles fòssils i els hàbits quotidians, han portat al nostre planeta al límit. Podem fer-hi alguna cosa?

El taller es desenvoluparà amb suport Power Point i es complementarà amb una fitxa de treball.

L'activitat es realitza a l'aula.

 60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre

APRENEM A L'HORT

4rt

Els horts poden ser eines perfectes per a l'aprenentatge de diferents matèries d'una manera dinàmica i entretinguda.

Ara oferim la possibilitat de treballar, en quatre sessions repartides al llarg del curs, l'horta ecològica i diferents aspectes socials, de l'entorn, el llenguatge...

Quatre sessions de durada variable, repartides al llarg del curs.

Aquesta activitat està subjecte als criteris del Servei.

Consulteu abans de sol·licitar-la.

El material d'horta (eines, estris, etc.) i les seves plantes van a càrrec del centre.

ENTRA AL CICLE... UN CICLE VIU!

CICLE
MITJÀ I
SUPERIOR

Els participants descobriran com la natura transforma els residus que ella mateixa genera i com els utilitza, alhora que coneixeran el paral·lelisme amb el reciclatge de la brossa orgànica. Durant l'activitat, que consta de dues sessions, es construirà un vermicompostador, es comprovarà la seva evolució i s'extrauran conclusions sobre el compost i el cicle de la matèria.

L'activitat es recolza amb un suport Power Point.

L'activitat es realitza a l'aula.

60 minuts (cada sessió)

Dues sessions

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

El centre ha d'aportar dues garrafes d'aigua de plàstic transparent (PET) buides, terra vegetal i un drap fosc per tapar el vermicompostador.

D'EMBOLICAR... JO PASSO!

CICLE
MITJÀ I
SUPERIOR

1r I 2n ESO

Quina quantitat de paper d'alumini es genera a l'aula? Quins són els impactes de la seva fabricació? Hi ha alternatives al paper d'alumini? Aquestes preguntes i moltes més tenen resposta amb aquest taller, en el qual s'incideix en la prevenció de residus a l'escola, però intentant anar més enllà dels centres escolars.

Es realitza amb un suport Power Point.

L'activitat es realitza a l'aula.

 60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

EL COMPOSTADOR: UNA CAIXA DE SORPRESES!

CICLE
SUPERIOR

SECUNDÀRIA

Els centres d'ensenyament també poden reciclar els seus residus orgànics. Posant en funcionament un compostador, l'alumnat es familiaritzarà amb les restes orgàniques que generen i com una gran diversitat d'éssers vius s'encarreguen de reciclar-les.

Com funciona un compostador? Quina vida hi ha? Quina activitat fa cadascú dels éssers? Com es relacionen entre ells? Aquets taller intenta mostrar la importància dels éssers més petits de la natura.

L'activitat es realitza a l'aula.

90 minuts

El centre ha de disposar de compostador

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre

S'ofereix un servei d'assessorament permanent per tal de resoldre els problemes que puguin sorgir.

AIGUA BRUTA, AIGUA NETA

CICLE
SUPERIOR

1r i 2n ESO

Quin camí segueix l'aigua que surt de casa nostra? Què és un EDAR? Quins processos de depuració pateix l'aigua abans de ser retornada als rius?

D'una manera pràctica i dinàmica es respondran aquestes i moltes més preguntes, tot plegat acompanyat d'interessants experiments a l'aula que ens ajudaran a entendre la complexitat dels processos depuratius i com alguns dels residus que llencem per l'aigüera són pràcticament impossibles de depurar.

L'activitat es realitza a l'aula.

 60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

LA TERRA ES FON

CICLE
SUPERIOR

SECUNDÀRIA

Amb aquesta activitat s'introdueixen els conceptes de canvi climàtic, petjada de carboni, efecte hivernacle...

Es prepara un petit experiment per entendre l'efecte hivernacle natural i el provocat per les emissions antròpiques. Amb una presentació amb suport Power Point s'expliquen les causes i efectes del canvi climàtic i altres conceptes que tenen a veure amb l'escalfament global del planeta. Al final del taller es comprova el resultat de l'experiment.

L'activitat es realitza a l'aula.

60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

EL MEU PELUT IJO!

CICLE
SUPERIOR

1r i 2n ESO

Un animal de companyia comporta una sèrie de responsabilitats i atencions que moltes vegades no es tenen presents quan l'animal arriba a casa. Hem de ser conscients que són éssers vius, no joguines, que necessiten unes atencions i un benestar per viure feliçment.

Amb aquesta activitat fomentem la tinença responsable dels animals de companyia per evitar casos d'abandonament i camades no desitjades, posant en rellevància la identificació, esterilització i benestar dels animals domèstics.

L'activitat es realitza a l'aula.

60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

APOCALIPSI ENERGÈTICA

1r i 2n ESO

Consisteix en la simulació d'una apagada general que afecta a una gran ciutat i veure quines possibilitats hi ha de resoldre una situació d'emergència.

L'alumnat aprendrà a reconèixer la necessitat d'energia externa: identificar diferents usos de l'energia a les ciutats; conèixer les fonts d'energia que utilitzem; saber que hi ha fonts d'energies renovables i no renovables...

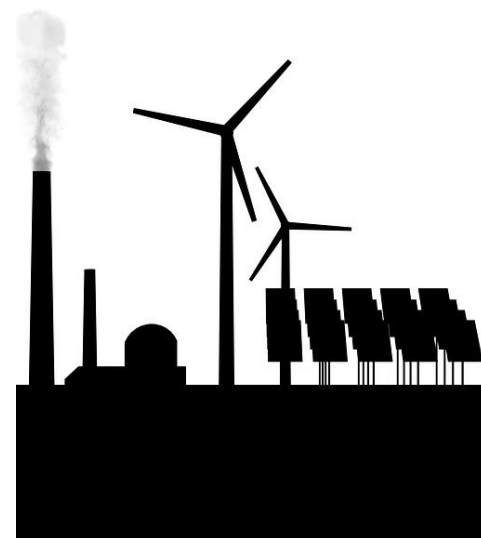
L'activitat es realitza a l'aula.

60 minuts

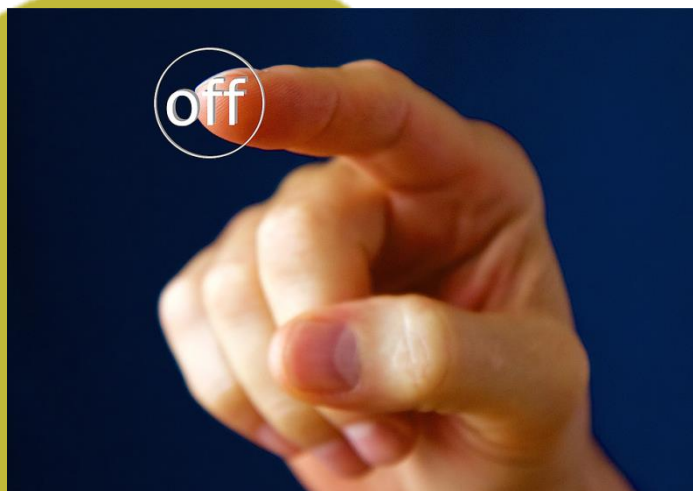
El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre

Aquest joc està basat en l'activitat "A les fosques" de la Guia Hàbitat de l'institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

ENERGIA SOTA CONTROL

3r ESO

Amb els aparells adequats es mesurarà el consum de diferents aparells electrònics que es fan servir al centre i la temperatura i la intensitat de la llum a les aules. Un cop analitzades aquestes dades es posaran en comú les mesures més adients per aconseguir el màxim estalvi energètic.

L'activitat es realitza a l'aula.

 60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

XERRADES A LA CARTA

SECUNDÀRIA

BATXILLERAT

El Servei d'Educació Ambiental ofereix un seguit de xerrades amb suport de Power Point per sensibilitzar l'alumnat sobre diferents temes ambientals:

- El malbaratament alimentari a Catalunya.
- Escassetat de recursos, contaminació i residus.
- RAEE... què són? (Problemàtica dels residus d'aparells elèctrics i electrònics)
- Aigua. Estalvi i consum responsable.

Per una altra banda en podem confeccionar de personalitzades segons les vostres inquietuds i/o necessitats, tant dels alumnes com del centre.

L'activitat es realitza a l'aula.

60 minuts

El canó projector i l'ordinador van a càrrec del centre.

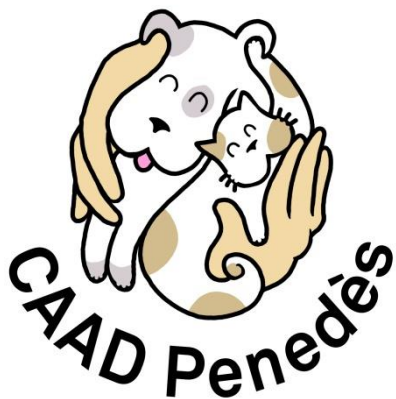
VISITES A LES NOSTRES INSTAL·LACIONS

VISITA AL CAAD

(Centre d'Acollida d'Animals Domèstics de companyia)

A PARTIR DE
CICLE MITJÀ

El centre és un espai d'acollida temporal on conviuen animals abandonats o perduts de les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf. El seu objectiu és recollir aquests animals garantint el seu benestar durant el temps d'estada al centre, i impulsar les adopcions responsables. La decisió d'incorporar un animal a la llar ha d'anar precedida d'una reflexió seriosa. En aquest sentit aquesta activitat pretén ser una eina que permeti conèixer tots els elements necessaris per a assumir una actitud positiva i responsable sobre la tinença d'animals domèstics de companyia i alhora donar a conèixer els serveis que ofereix el CAAD.

Data i horari de realització: divendres d'octubre a juny (10 a 12h)

 2 hores

El transport va a càrrec del centre.

En cas de pluja no es pot realitzar l'activitat.

S'ha de portar calçat tancat i complir les normes de seguretat establertes.

VISITA A LA DEIXALLERIA

A PARTIR DE
CICLE
SUPERIOR

A través d'aquesta visita podreu conèixer què és i quins són els objectius d'una deixalleria: el seu paper dins la gestió de residus, quins residus s'hi poden portar, quins són els guanys ambientals que aporta...

També podreu aprendre a identificar els residus tòxics i perillosos que tenim a casa.

L'activitat es realitza dins l'horari específic de cada deixalleria.

 60 minuts

El transport va a càrrec del centre.

En cas de pluja no es pot realitzar l'activitat.

SERVEIS ADREÇATS ALS CENTRES, AMPA...

SERVEIS ADREÇATS ALS CENTRES, AMPA...

Oferim diversos serveis per als centres educatius i activitats adreçades als adults, des de la cessió d'una vaixella reutilitzable fins a xerrades específiques sobre residus, consum i estalvi d'aigua, malbaratament alimentari...

Podeu trobar-los detallats al Catàleg per entitats i ajuntaments que es troba al nostre web:

www.sea.mancomunitat.cat a l'apartat de **DOCUMENTACIÓ**

**CATÀLEG
DE SERVEIS
D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL**
PER A ENTITATS
I AJUNTAMENTS

VOLS CONTACTAR AMB NOSALTRES?

Crta. N-340a km. 1280,5
08720 Vilafranca del Penedès
Barcelona (Catalunya)

De dilluns a divendres de 8 a 14 hores

educacioambiental@mancomunitat.cat

93.810.06.98 Opció 7

www.sea.mancomunitat.cat

www.facebook.com/serveiambiental

www.twitter.com/serveiambiental